

MAGYAR KÜRIR.

N^r. 7.

Indult Bétsből, Pénteken, Januárius' 23-dikán, 1829.

B é t s.

Ó Ts. K. Felsége Jan. 11-dikén költ kegyelmes kézírása által méltóztatott Méltos. Nyitrai Mátyás Magyar Kir. Helytartói Tanácsos Urat nagy korú idejének és hosszás hív szolgálatjának tekintetéből egész fizetésének meghagyása mellett, nemkülömben,

Méltos. Kükafalvai Zarka Mihály Ts. K. Udvari Tanácsos Urat, a' Dunántúli Kerületi Táblának Elölülőjét, ötven esztendei hív szolgálatjának tekintetéből hasonlóképpen egész fizetésének meghagyásával nyúgodalomra bocsátani.

Nálunk negyed nap óta keményen beállott a' tél, úgyhogy Jan. 21-dikén reggel a' fagypontra alól 11 grádusra szállott le a' kényeső; tegnap Vintze napján még keményebb hideg volt és a' hőmérő 16 grádusra szállott le. Ha a' köz-mondásnak hitelt lehet adni, úgy az idén megtelik a' pinte, mert Vintze napján szép napfény volt. Ma a' hideg egynehány grádussal lejjebb szállott.

H a d i T u d ó s í t á s o k.

A' Sz. Pétervári Ujság Jan. 6-dikáról, ezt írja:

„Ha megtekintjük a' Hadi-Operációkat egészen Dec. 24-kéig, a' következő módon látjuk a' dolgokat állani: Minekutánna meghatározatott, hogy Silis-

tria várának ostromlását seregeink félbeszakaszák, az Ostromló-seregek szerentsésen és minden legkisebb háborgattatás nélkül az ellenség részéről, visszavonultak; minden Ostromló- és egyéb tábori serek kirendelt helyeikre akadály nélkül elszállítottak; és az ellenség, meglegedvén azzal, hogy a' várból egynehány ágyú lövéseket tétetett, nem bártorkodott Seregeink mozdulásait akadályoztatni.

„Seregeink, téli-kvartélyokba a' Duna két partjain tsendesen bészállottak, és a' jövő táborozáshoz való készületekkel foglalatoskodnak. Fő tárgya marad azonban figyelmetességünknek, egyfelől azoknak az Erösségeknek, Várnának és egyéb fontos Helyeknek megerősítése, mellyeket az ellenség reá ütéseivel háborgatni találhat, más felől a' Téli-kvartélyoknak tökéletes bátorságba való helyheztetése.

„Bulgariában az ellenség egész Nov. 20-káig tsendesen viselte magát, és kivéven némelly apró tsatázásokat az Előörök között, semmi próbatételbe nem ereszkedett; de a' nevezett napon megjelent Paravady nál, Előörjeink előtt egy 6,000 emberből álló — Lovas és gyalog — Török sereg a' Nagy Vezér táborából, és ott mulatott Nov. 24-kéig, hanem ekkor látván, hogy a' Várbeli (a' Pravadyi) Örző-sereg kész véle megmérközni, nem mérészlett elválasztó

hartzba ereszkedni, hanem Aidos és Sumla felé visszatért, katonáinkkal határozottan üzettelve — melly alkalmatossággal 500 darab marhát elvesztett. Azóta a' kémlelésre kiküldött Száguldozók (Patrólok) sehol-közeliben Seregünk körül — ellenséget nem találtak.

„A' Dunánál hasonlóképpen mindennütt szerentsésen visszaverették a' Törökök, kik több ízben próbát tettek a' miéinknek hátranyomására, és nem tsekély veszteségeket szenvedtek. Nov. 26-kán kiűtött a' Giurgewoi Várból a' Török Örző-Seregnek egy része, melly 500 lovasból és 3,000 gyalogságból állott 8 ágyúval, a' vár alatt fekvő Szemlélő-(Observations-) tábornak jobb szárnyára; de 2 Kozák Regimentektől Gen. Schiroff vezérlése alatt megzavartatott és a' várba vissza üzettelve. Néhány napok mulva újra kiűtöttek a' Törökök Giurgewóból a' Szemlélő-tábornak bal szárnyára; de akkor is vissza verettek, és a' lovas Artilleria, melly őket futásokban üzte, bennük sok kárt tett.

„Dec. 2-kán a' Török Panduroknak, kik a' Vartserobi erősséget védelmezik, egy tsapatja el kezdett Előörjeinkkel Sidostez falunál tsatázn; ez is megverettetett, és meglehetősen veszteséggel szélyel kergettetett.

„A' Dunán álló kis Hajós Sereg, melly Silistria várát szemmel tartja, a' Hirszovai Általjárást egyszersmind fedezi, a' hol az Általjárás könnyítésére szükséges szereknek előszerzése és építése munkában vagyon.“

Észre vételei egy Orosz Hadi Tisztnek a' közelebbi Török háborúról (a' Jan. 6-iki Sz. Pétervári Ujságak Toldalékjából véve *)

*) Ezen Észre vételek néminémű feleletül és megtzáfolásul szolgálnak azon

„A' táborozás, melly éppen most végződött, vala, sok féle magyarázatokra adott alkalmatosságot, de minthogy ezek között egyik jobban mint a' másik félre viszi 's nagyítja a' dolgot: szükségesnek látjuk itt röviden előadni ezen Táborozásnak tzeljét, menetelét, és következéseit — azoknak megvilágosítására, kiket bizonyos Irók a' történeteknek hamis előterjesztése által elámítottak. Penna hartzba, mi telyességgel nem akarunk ereszkedni, hanem tsak leron-tani a' Szó beszédeket, megesett dolgok által. „Le esett Orosz Ország, — azt mondják, — nagyságából, oda van az Orosz Seregeknek vitézsége, 's a' Törökök, kik tsak óltalmazólag voltak diadalmaskodtak rajtok.“ Nem lehet egyébaránt ezen Iróknak valami nagy hibául tulajdonítani, hogy a' dologról, mellyhez nem értenek, illy rosszszul ítélnék; mert megszokván a' Napoleon gyors hadait, és hirtelen sebességgel végzett háborúit, e' mostani megtámadó Háborút is hasonló szemmel nézik, és egy Mappát 's tzirkalmot vévén kezekbe, ráhatározzák egy nagy Birodalomra (t. i. a' Törökre), a' végromlást, meghatározván még a' számát is a' Mars-útnak, mellyek annak elfoglalására elégségesek, a' nélkül, hogy annak az Országnak természetét a' Helyek fekvéseiből eredő ne-

elmélkedésekre, mellyek mostanában, némelly (leginkább Frantzia) Ujságlevelekben jöttek 's jönnek ki az Orosz-Török-Háborúról, mellyekben egyfelől a' Törökök vitézsége magasztaltatik, másfelől az Orosz Hadi seregről nem igen kedvező említés tételik, maga a' Háborúplánuma keményen megbíráltatik és kárhoztattatik; úgy hogy — ezeknek előadása szerént — az eddig viselt Háború nem nagy ditsőségére szolgálna Orosz Országának.

hézsegeket vagy valóságos tzeljät a' hadakozó Feleknek gondolóra vennék. Némelly Ujságírók megmérték azt a' kis távolságot, melly az alsó Duna és a' Bosphorus között fekszik, 's azt vették fejekbe, hogy a' Sz. Pétervári Kabinét legalább is Konstantzinápolyt szándékozik elfoglalni, 's az Ottoman Birodalmat szélyel darabolni. Ő Tsászári Felségének Európa színe előtt tett Nyilatkoztatásai nem valának elégségesek őket ezen tévelygésből kivenni; ezen hamis szempontból indulván ki azt következtetik, hogy mivel a' Tsászárnak, az ő kedvéért, Konstantzinápolyba kelle vala menni, a' táborozás szerentsétlenül ütött ki, és ez az Ő (t. i. a' Tsászár) 's az Orosz Seregek hírének gyászos és ártalmas. Az Orosz Országlószék, idegen ezen rágalmazóknak álmodozásaitól, a' Háború kezdetével közönségessé tette annak indítóokait és tzeljät. Orosz Ország azért fogott fegyvert, hogy egyszerű, természetes, az Európai Egyaránynak nem káros, sőt a' Kereskedésre nézve nyereséges Resultatumokra jutna, a' megrontott Egyességszerzéseket megboszszulná és a' nyilvánosságos megbántásokért elégtételt venne — 's mind ezt, némelly közekről interessált Országoknak megnyugtására, nyílt egyenességgel előre kihirdette. Lehetséges vala e' hát e' szerént vaktában találomra Byzantiumra rontani? Száz esztendő óta esmervén Orosz Ország a' Törökök hadakozása módját: lehetséges volt e' azt előre nem tudni, hogy ez olyan háború, mellyben az ellenség közelítésére, elfut és magát erős várakba veszi, hogy nyakasan ellent álljon? Sokkal újabb a' Spanyol ország példája, mint sem hogy által ne láthatta volna azt Orosz Ország, hogy egy olyan birodalmat, a' hol minden katona, nem lehet futtában meghódoltatni. Harmadfél száz ezer Frantzia Veteranusok

borították el az Iberiai félszigetet (Spanyol Országot) a' nélkül, hogy maradást vehettek volna ottan magoknak; pedig, Spanyol Országban élelmet inkább lehet vala találni, 's a' katonai népesség benne sokkal kisebb vala. Orosz Ország bőltsebb lévén mint sem hajdani tapasztalásait hasznára ne fordítaná, még akkor sem tette volna által ezt a' Megtámadó Háborút ilyen élelmetlen vidékekre, ha előre meg nem mutatta volna is a' Háborúnak fejlebb megmondott tzelja, miképpen kellessék a' lehetséges nyereséget és a' lehetséges veszteséget egymással arányba és mértékbe vetni. Elkeltt Orosz Orzágnak 1) a' két Fejedelemségeket foglalni és táborát, a' téli kvártélyokra elmulhatatlanul szükséges váraknak meg vétele által, bátorságba helyheztetni 2) innen osztán a' megtámadó mozdulásokat, a' mennyire lehetséges, tovább folytatni, hogy a' Porta minél hamarább kéntelen légyen Egyeségre lépni olyan feltételek szerént, mellyekből, minekutánna azok a' Nyilatkoztatásokban megnevezettek, semmi Diplomatikai titkot tsinálni nem lehet. — Egy 115,000 emberből álló táhor, melly, a' hasztalan kenyérevők számát levonván, 85 ezerre olvad le, keresztül ment Június elején a' Dunán és a' Pruthon. Vesse egybe az ember ezen Hadi erőt a' Háború piatztzának kiterjedésével, 's végye számba az elfoglalni való tartományok nagyságát és a' megvenni vagy bérekeszteni való váraknak számát: látni való lesz, hogy a' Balkan Hegyét legfeljebb 45,000 Oroszok érhetik el. De minthogy ezen kis Tábornak meg kellett volna még Várnát is venni, és a' Sumlánál bésántzolt 40,000 emberből álló Török tábort is szemmel tartani: nem lehetett Sassait a' Byzantium köfalai alá vinni, hanem ha magát arra a' veszedelemre akarná kitenni, hogy ott a' Cau-

diumi Szorosságra *) találjon. 'S miért is kellett volna így önként magát kotzkáztatni? Orosz Országának ki hirdett tzéljához és Európában való Politikai helyhezteséhez nem más mintbölts és előrelátással vijendő Háború illik vala. A' Tsászár jól tudta, hogy Silistria és a' Balkán között 30,000 embert hátra hagyhatna, és 50,000 el Pravadyn 's Aidoson keresztül beljebb nyomulhatna, Várnát és Sumlát háta megé hagyván; ekkor — minekutánna Burgast békerítettette és az Országútkat elfoglaltatta volna, — 30,000 emberrel a' Fakkii és Drinápolyi síkságokra elérhetett volna. De, ha felteszszük is, hogy ez a' kitsiny Hadisereg elégséges lett volna Rumelia fővárosának elfoglalására és a' Birodalmi Fővárosnak fenyegetésére, tsak ugyan nem lett volna arra elég a' Balkán és Bukarest között hátra hagyott 30,000 ember, hogy hat várakat őrizettel megrakjon, a' Fejedelemségeket fedezze, a' Rustsuki, Widdini, Giurgewoi, és Silistriai vár-őrző Török seregeket megbirhassa, Husseinnek

---

*) Caudiumi Szorosság, Furculae Caudinae a' régi Historiában, egy Szoros út a' hajdani Caudium városa mellettlevő Hegyek között, melly most Arpajo és Monte-Sarchio faluk között esik. — A' Rómaiak 521 eszt. Kr. e. nem esmervén a' vidéket ezen Hegy-szorossába bémentek, 's midön kimenetelt nem találának vissza fordultak; de már akkorra a' Samniták a' Bejárást elfoglalták. Hijjában próbáltak a' völgybe szorultt Rómaiak magoknak utat nyitni, meg kellett magokat adni, 's járom alá bújni. — Innen neveztetik minden veszedelmes és gyalázatot hozó Probatétel Caudiumi Szorosságnak.

Sumlánál egész a' füléig bésántzoltt Táborával megmérközzön, és a' Kapitán-Basát, a' ki Várna oltalmára 20,000 embert öszvegyűjtött, bérekeszsze. Minden értelmes Hadi tiszt által láthatja, hogy ez lehetetlen volt. De ha ezen hátra maradó ereje neveltetik, akkor Drinápoly ellen 20,000 emberrel igen veszedelmes próba lett volna, tsupa katonai szempontból nézve is, még annyival inkább — annak meggondolására, hogy a' Táhort Rumelia és Bulgária között nem lett volna mivel tartani, míg Várna megvételeivel az eleségszállításnak bizonyos útja nem nyílik. Mert azt, a' nélkül, hogy az embernek Statistices Professornak kellene lenni, jól tudhatja, hogy Rumelia és Bulgária valóságos Puszta, a' hol a' Hadi sereg, ha mindent magával nem hord, 24 óráig sem élhet, ha a' lakosok kik külömben is kevesek mindenekkel a' mijek van futásnak erednek. Így osztán a' tábornem egyéb, mint egy utazó Gyarmat (Colonia), mellynek még szenet is magával kell hordozni, hogy a' lovakra patkót lehessen felűtni, vagy a' fegyvereken és szekereken igazítást és kijobbítgatást lehessen tenni. A' Tsászár jól tudván mennyi nehézségekkel jár a' Tábornak élelemmel való tartása, semmit sem akart a' Történetre bízni, hanem törvénynyé tette magának, hogy Várnát elfoglalja és míg Silistriát meg nem veszi Aidos ellen meg nem indul. Egy szép Artilleriás-Párk September vége felé megérkezett Kiewből; némelly Országos gondok miatt elkéselt az Ostrom, és a' szokatlan hamar-sággal béállott tél miá tavaszra elhalasztott. Az egész táborozásban ez az egy történet az egyedül, melly a' Tsászár tzéljának nem felelt meg; ennek is azomban pusztá történetességek (Erdélyiszó) az okai. De végyük fel rendről rendre az eseteket, 's tekintsünk végig ezen

a' táborozáson, mellyet Orosz Ország-
ra nézve annyira ártalmasnak mon-
danak.

„Megindul részszerént Podoliá-
ból, részszerént Moskauból részsze-
rént Sz. Pétervárából a' Hadi Sereg,
útját egyenesen a' Pruthnak és Du-
nának vévén három gyalog és négy lo-
vas Osztályokban; a' Tábornak jobbszár-
nya Gen. Roth alatt, a' Fejedelemsé-
geknek elfoglalására és Giurgevo,
Rustsuk és Silistria váraknak szem-
mel tartására rendeltetett, a' Közép tá-
bor Mihály Nagy Hertzeg alatt, Brai-
low ostromlására volt szánva; a' bal
szárny Gen. Rudzewits alatt, melly
a' más két tábornál erősebb volt, a' Du-
nán keresztül Isaktsa ellen indíttatott.
Minden kívánságunk szerént ment. A'
Duna vizének kiöntése, melly egész Már-
tiusig fagyva volt és a' Német Országi
hó késő olvadása által nem kevésbé meg-
áradt, hátráltatta egynehány napig az
általmenetelt. Hogy a' víz árkához jut-
hassunk, elébb egy mértföldnyi hossza-
ságú töltést kellett raknunk, melly a'
Római Legióknak is ditsőségére szolgált
volna. Ezen elkésésnek azomban semmi
nagy befolyása nem volt a' Táborozási
dolgokra. A' Satunoffnál való ditső-
séges általmenetel (a' Dunán) és Isak-
tsa megvétele után a' Tsászár, a' kinek
Matsin, Hirszoa, Tultsa és Kus-
tendse Helyeket kellett szemmel tar-
tatnia, nem mehetett a' többi 4 Brigá-
dával a' Trajánus völgyén keresz-
tül. A' Hadi erőnek ezen első megosz-
lattatása, — de a' melly egyáltalában
szükséges volt a' Fejedelemségeknek vé-
delmére, a' Hadi Operátziók Básisának
kiterjesztésére és a' Brailowi várnak
Duna-Hidunkra nézve alkalmatlanszom-
szédságától való megmenekedésre nézve
— elkésleltette a' megtámadó mozdulá-

sokat Július 10-kéig. Mihelyt a' nevezett
Helyek megvétetvén, szabadok lettek a'
különszakadt Seregek és magokat a' Fő
Táborhoz tsatolták: megindultak a' mi-
éink Hussein Basa ellen, az Elő-tsa-
patok Basardsiktól Koslidsáig elő-
hatottak, és Sumla előtt megjelentek.
Ez a' város hadi tekintetben való nagy
fontosságáról esmeretes, e' volt a' mene-
dékhelye a' Török Tábornak minden fel-
jebbi Háborúknak. Hussein ide 40,000
embernél többet egybegyűjtött. Lehetsé-
ges volt-e' őtet innen el választó üt-
kőzetre kitsalni? Azthinni, hogy egy Mars
Pravadytól egyenesen Hidosnak, a'
Szeraszkiarra indította volna, hogy
Sumlát elhagyván Drinápolynak
siessen védelmére, — olyan tévelygés,
mellybe csak az a' Hadi tiszt eshetik, a'
ki ezt a' bésánizolt Tábor és a' Török
Charactert nem esmeri. Megindult hát
a' Tábor Sumla ellen, minthogy annak
úgy kellett lenni, és a' Jul. 20-iki üt-
kőzet megmutatta, hogy a' mi gyalog-
ságunk az ellenség lovasságának lármás
sokaságát felyül mülja. Sumla előtt áll-
ván a' Tábor, a' várost vagy meg kel-
lett támadni, vagy szemmeltartani, mert
bé rekeszteni lehetetlen a' Hegyeknek,
mellyeknek hátán fekszik, nagy kiterjedé-
se miatt. Mértföldnyi hosszúságú sán-
tzolások, a' könnyebb bé-járásoknál bás-
tyákkal megrakva: egy Hegyen, melly-
nek tsúttsa tele van sántzokkal, am-
phitheatraliter fekvő meglehetősen nagysá-
gú város; ez, az a' Hely, mellyről né-
mellyek azt állítják, hogy első rároha-
nással megkellett volna venni. De ren-
des Ostrom alá venni is a' várost éppen
olyan lehetetlen, mint minden oldalról
bérekeszteni, mert 1) a' Brailownál
használtt Párknak fele elromlott, 's a'
Kievből jövő még meszsze vólt; 2) a'
törés-lövés az Alsó-város falain semmit

sem ér; a' város tsiga formára van építve, és minden útszát Bajonéttal kellett volna megnyerni, mellyet annak felette erős Sántzolások 1800 lábnyi magasságról védelmeznek, és olyan emberek oltalmaznak, kik midőn Sántzok megé vehetik magokat, meg átalkodottságok esméretes. A' magosság közepére reá ütni a' déli oldalon a' hol bástyák nintsenek rakva vagy meg mászni a' magosságot távolabbatska a' vártól, — egyedül ez a' két Operatio volt, mellyet tenni lehetett volna, de az igen vakmerő Próbátételből rettenetes mészárlás következett volna. Ha nem jól talál ki ütni egy ilyen megtámadás: akkor a' Tsászárnak vissza kell vonulni a' Dunához, az elébbi Haditettek megtsorbíttatnak, és a' békesség, mellyet kell vala nyerni, meszszebbre halasztatik. A' háború tzélja ilyen vakmerőségeket nem enged meg, ezt azok is elfogják esmerni, kik velünk perelnek.

(Folytatása következik.)

N a g y B r i t a n n i a.

L o n d o n. Jan. 9-kén. Miólta megbizonyosodott, hogy Marquis Anglese a az Irlandiai Vice Király hivatalából vissza hívatatott, minden Ujság levelek tellyesek e' váratlan változás felett való elmélkedésekkel. A' Courier igyekezik egy hosszú tikkelyében megmutatni, hogy ezen változásnak a' Katholikus Kérdésre nézve semmi befolyása sinsen és annak megfejtését sem nem hátráltatja, sem nem sietteti. Ellenben a' Times és Globe attól tartanak, hogy ezen vissza hívatatásnak igen háborúságos következései találnak lenni. — Irlandiában minden Megyék és városok felszóllítottak (nyomtatott levelekben), hogy Gyűlést tartván, az elmenő Vice Királyhoz Köszönő-leveleket votizáljanak.

Hertzeg Wellington, az Irlandiai Status-Titoknokot Lord Gower-t levelével megszollította, hogy Hivatalának vitelét folytatná, bizonyossá tévén, hogy ámbár Lord Anglese a visszahívattatik, azon Principiumokon, mellyek szerint Irlandia igazgattatott, semmi változás nem tétetik. Lord Gower hasonló bartja az Emancipationnak, mint Lord Anglese a.)

Az elszökött Bankir Stephenson és társa (Lloyd nevű) mind ez ideig elő nem kerültek. Hihetően Amérikába vették útjokat; a' Ranger és Nimrad nevű kis Hajók Portsmouthból a' szökevényeknek utánnok eredtek. —

K h i n a.

A' Tatár Országi Zendülés (mellyről az Ujságlevelekben tavaj több ízben említés tétellett) egészen elnyomattatott; a' Pártütés Feje és Vezére Khan-Khih-Ur egy Kalitkába zárva Pekingbe vitelett; és a' Mandarinok, kik a' zendülés elnyomásában munkások voltak, gazdagon megajándékoztattak; s különösen Changling a' győzedelmes Rhinai Seregeknek Fő Vezére a' sok minden némű tisztelet-jeleket a' Tsászártól halommal vette. A' kiadott Tsászári Végzésben a' többek között ez mondatik: „A' Chinai Vezér Changling a' Pártosok fejét a' Határon elfogta. Mellyért „is így jutalmaztatik meg: Ha Changling ezt a' szörnyeteget mindjárt elfogta volna a' Kasgár városa megvétele után, akkor az ő érdeme olyan nagy lett volna mint a' Birodalomnak legnagyobb Vitézié, Tsau-wäh-é „és Akvi-é; de minthogy 10 Hónapok „teltek el minekelőtte a' Pártos vezér

„kézre került volna, érdeme ennél fogva kisebb a' nevezett Vitézekénél. Még is azomban, minthogy ő számos nehézségekkel bajoskodott és Nyomozásait a' Határon kívül is üzvéen, elevenen el tudta fogni ama nagy gonosztévőt, és Kalitkába zárván Pekinghe küldte: fényes megjutalmaztatást érdemel, annál fogva ezennel felséges és vitéz Hertze ggé felemeltetik, melly titulus késő maradékaira is által száll. Ezenkívül just és szabadságot adok néki, hogy sipkája tetején Drága-követ hordozhasson, és melljén 's nyakán kepek Sárkány-tzímet viselhessen, felmagasztalom továbbá ötet Nagy Mandarinnak (Ministernek) rangjára a' Tsászár színe előtt: ennek fellette jussa lesz néki piros bársony prémet viselni, és kettős szemű páva-tollakat hordozni; és Én levonván hűvelyk újjamról egy fejér Oltalom-Gyűrűt, (mellynek mint valami Talismánnak olyan erőt tulajdonitnak Chinában, hogy a' ki azt viseli minden bajtól és gonosztól oltalmaztatik) azt nékie adom és megajándékozom ötet két sárga prémes és Korallokkal kirakott zatskókkal és négy kisebb ereszényekkel“.

Cantonban egy gazdag Chinai Kereskedő Manhó tavaj megbukott. Az ott lévő Anglus Kereskedők, esedező levéllel járultak a' Chinai Vice Királyhoz kérvén, hogy a' dologban tétetne vizgálatot és abból, a' mi je a' Kereskedő Háznak megmaradt, a' Hitelezőknek valamit juttatna. A' Vice Király igen felindult ezen a' kívánságon 's ezzel válaszolt: „ha a' nevezett barbarusok (t. i. az Anglusok) még egyszer ilyen kívánsággal elő állani mérészelnek, és nékie e'féle panaszos sürgetésekkel alkalmatlankodnak, abban a' szempillantásban

megfoghatja őket, bilintsbe vetteti, és megvereti, — egyszersmind írni fog a' Nemzet Királyához, hogy az is hasonlóan büntettesse meg őket keményen, hogy az efféle gyalázatos impertinentiáknak eleje vétessék. (Ezen Tudósítások a' Canton Registerből, 's a' mult Esztendő Június Havából valók.)

Magyar és Erdély Ország.

Romáromból Jan. 7-dikén. — E' folyó 1829 dik Jan. 5-dikén tartatott Sz. R. Rév-Romárom Városának Tiszti Újítása, midőn a' Sz. Léleknek a' Katholikum nagy Templomban véghez ment segítségül hívása után, legelőbb is a' N. külső Tanáts tagjainak száma pótoltatott helyre, melyhez képest a' R. Katholikusok' részéről 9, — a' Reformátusok' részéről 7, — az Evangelikusok' részéről 4 új tagok választattak; a' belső Tanátsban pedig egy Senátori hely üres lévén, ezen Hívatalra Tek. Bögelői Kóssár Ferentz Ur, Hites Ügyvédő, és Tek. Posony 's Romárom Vmgyék' Tábla-Birája, a' vokok' szembetűnő többségével elválasztattott, ki is annak utánna ismét a' vokok' többségével város' Kapitányává tétetett. Fő Bírónak pedig Tek. Amtman Jósef Ur e' városnak több esztendőktől fogva érdemekkel tellyes Bírása, a' vokoknak közönséges megegyezésével újonnan megerősítettett.

A' Maros-Vásár helyi Országos Betegek-Háza Elöljárói Kötelességek szerint Közönségessé teszik, hogy a' mult 1828-ik esztendő lefolyása alatt ezen Intézetbe 216 betegek vétettek fel és gyógyítottak. Ezek közül 18 an holtanak meg, a' többek gyógyulva botsáttattak ki.

Mértékletes fizetésért tartattak	20-an
Ingyen gyógyítottak	196

Rómano-Catholikusok voltak	67
Helvetiai Vallástételt Követő Evan- gelicusok	99
Augsburgi Vallástételt Követő E- vangelicusok	3
Unitariusok	6
Göröghitű disunitusok	13
Görög rendtartású Unitusok	28

Jó tselekedettyek édes önn érzése természetes jutalmak azon Jóltévőknek, kiknek segedelmek által nyertek enyhülést ezen betegek, és a' szeretetnek Istene a' síron túl-is részesekké teszi azon boldogságban, melly tulajdonok azon híveknek, kik felebaráttyokhoz munkás szeretettel viseltettek. —

Zeyk Dániel,
a' M. Vásárhelyi Nosocomia-
lis Deputatio Elölülője.

Brassóból Dec. 29-dikén. Minekutánna itt két hét óta még csak gyanús beteg sem találtatott; a' Nagy Méltós. Kir. Kormányzéknek 1226-dik szám alattide küldetett Rendelése szerint Brassó városa a' pestises nyavalya miatt lett bezárattatás alól holnap felszabadíttatik. Rimondhatatlan örömmel fogják ennekinnepét a' város lakosai tartani, érzékeny háláadással teljes szívvel jelennek meg Jan. 1-ső napján az első közönséges Isteni tiszteleten.

Dobronakról, Szala Vármegyében, Jan. 14-dik. A' veszedelmes ragadozó állatok pusztítására, úgy gondoljuk más jó hazafiaknak is ösztönül szolgálhat, a' mi ezen Vármegyében a' f. h. 12 és 13-dikán Hertzeg Eszterházy Ö. F. Méltóságának Alsó Lendvai Uradalmában

történt. Itt t. i. a' Dobronaki és Kebelei vidéken esztendőnként Urbarialis vadászat szokott tartatni, melly az idén Jan. 12-dikén kezdődött. De ezen a' napon a' nálunk félszárig érő hó miatt a' hajtók és vadászok kevésre mehettek. Más nap tudokra esett a' vadászoknak, hogy a' Zitkótzsi Major mellett, -hol Ö Hgének 800 darab birkája telet, 6 farkasok vonták el magokat, 's némelly útasokat nagyon megrettentettek. Erre a' puskások közül hárman szánokra kapván arra felé tartottak, 's a' hajtók is a' Major felé, eleikbe szabott jó rendeléssel elküldettek. A' farkasok nem várták a' hajtást, hanem alig hogy a' puskások kiválasztott helyeiket elfoglalták, magok megjelentek, hihető hogy őket útasoknak gondolták. Azonban olly jól készülettel fogadák őket a' vadászok, hogy tsak hirtelen kettőt közülök elejtettek, hármat pedig megsebesítettek. Ezeket úzóbe vévén, egyik a' sebesek közül újra lelövetetett, a' másika pedig elvánszorgott; de a' mellyet a' délután megújított hajtáskor dögölve tsakugyan megtaláltak. Ketteje a' lelőtt farkasoknak igen nagy volt. Ezek a' pusztító vadak már több esztendő óta sok kárt tettek nem tsak az Ö Hgének de a' Szegénységnek is marháikban.

A' pénz folyamat Januárius 22-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	97 1/8
Az 1820-béli sorsosok,	163 1/2
Az 1821-béli hasonlók,	123 3/8
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 53 1/4 for. keltek, mind Conv-	
A' Bank-Aktziák keltek 1102 1/6 forinton	
Conv. Pénzben.	